

Hədəfimiz daha güclü Azərbaycan yaratmaqdır

görülən işlər, gerçekliklər göz önungdədir. Çunki yaşadığımız dövr, zəmanət reallıqlar dünyasıdır. Prezident İlham Əliyevin ötən onilliklərdə həyata keçirdiyi siyaset Azərbaycanı Cənubi Qafqazın əsas inkişaf mərkəzinə çevirdi. Hazırda ölkəmiz regionun iqtisadi siyasi mənzərəsini müəyyənləşdirən qlobal layihələrin həm təşəbbüskarı, həm də icraçııdır. Bu layihələr bizə sülh, davamlı inkişaf, vətəndaşlara rifah gətirir.

Ölkəmizdə COP29 kimi mötəbər tödüni yüksək səviyyədə başa vurdu. Ta-

oz işini yüksək səviyyədə başa vurdu. Tədbirin yekununda bəşəriyyətin gələcəyi nəməminə verilmiş tarixi qərarlar dövlətimizimizin beynəlxalq aləmdəki nüfuzunu bir daha nümayiş etdirdi. COP29 iqlim diplomatiyasında dönüş nöqtəsi oldu. Azərbaycan dünyada tarixinin ən möhtəşəm tədbirlərindən birinin sədri kimi üzərinə götürdüyü mühüm vazifələrin öhdəsindən gələ bildi, Qlobal Şimal-Şərqi-Qlobal Cənub arasında ortaq nöqtələrin bir araya gətirilməsi, əvvəller mümkün olmayan qərarların razılıqlaşdırılması sahəsində nailiyyətlər əldə etdi. 2035-ci ilə qədər iqlim deyişikliyindən ziyən çəkən inkişaf etməkdə olan ölkələrə hər il 300 milyard ABŞ dolları məbləğində yardım göstərilməsə haqqında yekun qərarın qəbul olunmasında ölkəmizin və onun qüdrətli liderinin qətiyyətli mövqeyi xüsusi qeyd edilməlidir.

zişinin 6-ci maddəsi tam şəkildə işlək və ziyyətə gətirildi, İtki və Zərər Fondu tam şəkildə institutlaşdırıldı, Bakı Adaptasiya Yol Xəritəsi yaradıldı, 10 illik Yenilənmis Gender üzrə Lima İş Proqramı qəbul edildi. Bununla da Azərbaycan bir daha sübut etdi ki, ölkəmiz yaşadığımız dünyada həyatın xilası naminə atdığı addımlarla qlobal problemlərin həllinə öz töhfəsini verə biləcək böyük potensiala, gücə və iradəyə malikdir.

Prezident İlham Əliyev "Yaşıl dünya naminə həmrəylik" şüarını dünya miqyasında səsləndirərək birləşdiricilik və qlobal liderlik qabiliyyətlərini bir daha yüksək səviyyəyə nümayiş etdirdi. COP29 sədrliliyinin fəaliyyət gündəliyində irəli sürülən və addım-addım reallaşdırılan qlobal təşəbbüslerin möqsədi sinerjini, əlaqəliliyi və yüksək təsiri təmin etməklə iqlim fəaliyyətlərin sürətləndirməkdən, bütün maraqlı tərəflər ortaq məxrəcə gətirərək iqlim dəyişmələrlə ilə bağlı ambisiyaları artırmaqdan ibarət olmuşdur. Xüsusilə iqlimlə bağlı maliyyə resurslarının formalasdırılması və paylanması, "yaşıl enerji" üzrə zona və dəhlizlerin yaradılması, hidrogenlə, rəqəmsallaşdırılmış maqla, su və torpaqlarla bağlı məsələlər davamlı və sağlam şəhərlər, turizm üçün iqlim fəaliyyətləri, biomüxtəliflik və yaşıl örtük problemləri bütün dünyada olduğu kimi Azərbaycan və onun yerləşdiyi region üçündə aktuallığı ilə seçilmişdir.

Çünkü dayanıqlı inkişafda insan kapitalı çok mühüm rol oynayır ve bu sahəyə diqqət cəmiyyətin həm balanslı, həm də ardıcıl tərəqqisini təmin edir.

sında bu gün tarihinin en qudətiñ məməliəsinə gəlib çatmış Azərbaycanda təbii resursların insan kapitalına çevriləşməsi dövlətin ən müüm hədəflərindən elan edilib. Bu da respublikamızın strateji planda gələcəyə yüksək həssaslıqla hazırlanıqdan irəli gəlir.

xüsusilə böyük əhəmiyyət daşıyır. Bu mər
hələdə əsas hədəf rifah dövləti kimi həya
standartlarını daha da artırmaq, respublikan
bütün istiqamətlərdə dünyanın ən inkişaf et
miş ölkələrinəndən biri statusuna yüksəltmək
dir. İnsan kapitalı bu amalın reallaşdırılma
sında, ölkəmizin iqtisadi inkişafı və rəqabə
qabiliyyətinin artırılmasında həyatı əhəmiyy
yət kəsb etməkdədir. Ona görə də Azərbay
can dövləti insan inkişafına yönəlmış tədbir
ləri getdikcə daha da genişləndirir.

Bütün bu layihələr, mötəbər tədbi
gionun lider dövləti kimi Azərbaycan

gönün idarəeti kimi Azərbaycanın qızıl bal məkanda nüfuzunu getdikcə yüksəldir və bu da bir sırə faktorlara əsaslanır. Tarixi Zəfərimizlə ölkəmizin ərazi bütövlüyünün, suverenliyinin təmin olunması respublikamızın regional və beynəlxalq siyasətdə mövqeyini gücləndirdi. Münaqişənin həlli ilə ölkədə yeni geosiyasi reallıq yarandı və beynəlxalq səviyyədə daha çox diqqət çəkdi.

başlanğıcından regional konfliktlər "miras qalıb. Bu ölkələrin bəzilərində separatçılıq özlərinə yuva quraraq qondarma respublikalar elan ediblər. Azərbaycan təxminən oturullik işğal dövründən sonra torpaqlarını azadlığına, ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə nail olan yeganə ölkədir. Azərbaycan erməni işgalçı qüvvələrin torpaqlarımızın tərk etməsi barədə BMT-nin illərdən bərə havadan asılı qalmış dörd qətnaməsinin icrasına öz gücü ilə nail oldu. Bölgəmizdə qarşılıqlı əməkdaşlıq, yeni qlobal layihələr dayanıqlı inkişaf üçün mühüm imkanlar ortaya qoydu. Bu tarixi reallıq, təbii ki, Azərbaycanın qlobal nüfuzuna da təsir göstərəcək ciddi məsələdir.

enerji təhlükəsizliyi və infrastruktur layihələri idir. Sərr deyil ki, enerji təhlükəsizliyi qlobal siyasetdə strateji mövqeyə malikdir və iqtisadi, geosiyasi, hərbi və digər sahələrdə böyük rol oynayır. Enerji təhlükəsizliyi müasir dünya siyasetində gücləşmənin təyin edən əsas amillərdən biri kimi çıxıbadır. Ölkələr həm enerji təchizatı mənbələrini şaxələndirmək, həm də enerji infrastrukturunu qorumaq üçün strateji qərarlar qəbul edirlər. Azərbaycanın enerji siyasetindəki uğurlar, təqdim etdiyi mühüm imkanlar, ən əsası isə uzun illərin sınağından çıxmış etibarlı tərəfdəş olması, Prezident İlham Əliyevin bəyan etdiyi kimi, sözünlər də imzası qədər dəyər verməsi həm dövlətimizə olan marağı, həm də ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunu getdikcə yüksəldir.

ıan TAP (Trans Adriatik Boru Kolu) ve TANAP (Trans-Anadolu Boru Kəməri) kimliklər Avropanın enerji təhlükəsizliyində Azərbaycanın mühüm rolunu son illərdə da ha da artırıb. Xüsusilə Ukrayna müharibəsindən sonra Avropa üçün etibarlı enerji təchizatçısı kimi Azərbaycanın rolu güclənir.

Azerbaycanın 2019-2025-cü illər
şülmama Hərəkatına uğurla sədrliy
ölkəmizin qlobal nüfuzunun yüksəlmə
çox şəhəriyətli rolü oldu. Ölkəmiz

çox ənəmliyətiñ töyü oldu. Ükəmiz Qoşun mama Hərəkatına dünyamız üçün çox mürrəkkəb bir dövrdə rəhbərlik etdi. Bu dövr həm qlobal pandemiya, həm də yeni geosiyasi si gərginliklərlə yadda qaldı. Belə çətin və mürəkkəb şəraitdə dövlətimiz Hərəkatın əsas prinsiplərini qorumaqla bərabər, onu daha fəal və təsirli bir beynəlxalq platforma ya çevirməyə müvəffəq oldu. Azərbaycan pandemiya dövründə bu qlobal bələya qarşı

bir sıra təşəbbüs'lər irəli sürərək onların icrasına nail oldu. Belə ki, 2020-ci ildə Qoşulma ma Hərəkatı ölkələrinin dövlət və hökumət başçılarının COVID-19 ilə mübarizəyə həqiqi olunmuş Zirvə görüşünü təşkil etdi. BM Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının çağırılması təşəbbüsünü irəli sürdürdü. Bu sessiya pandemiya ilə mübarizə üzrə qlobal söylərin koordinasiyasına mühüm töhfə verdi.

İnkişaf etməkdə olan dovlətlərə tibbi və nümanitar yardım göstərərək dünyada örnək yaratdı. Peyvəndlərə ədalətli çıxışın təmin edilməsi üçün beynəlxalq təşəbbüsler irəsürdü və dünya ictimaiyyətini bu təşəbbüs lər ətrafında bir araya getirməyi bacardı.

yıl devrinde qurulmuş osas principlerini, cumlödən dövlətlərin suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə və daxili işlərinə qarışmama hüququnu uğurla müdafiə etdi. Təsadüfi deyil ki, Azərbaycan ərazi bütövlüyünü, dövlət suverenliyini bərpa edərkən Hərəkat üzv ölkələr ərazi bütövlüyümüzü yekdilliklə dəstəklədilər. Azərbaycanın beynəlxalı hüquqa əsaslanan mövqeyi Hərəkat çörək vəsində daha geniş dəstək qazandı.

qlobal gündəlkədəki məraqlarının qurumuna
sına xüsusi diqqət yetirdi. İqlim dəyişikliyin
qida təhlükəsizliyi və iqtisadi inkişaf kimi
mühüm məsələlərin həllinə dəstək oldu.
BMT, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı və digər
beynəlxalq təşkilatlarla sıx əməkdaşlıq
quraraq bu ölkələrin problemlərinin qlobal
səviyyədə gündəmə gətirilməsini təmin etdi.

vik, İşök yem tesisatları formalaşdırıldı, xususilə Hərəkat çörçivesində gənclərin fəaliyyətinə iştirakı təşviq edildi. 2022-ci ildə Qoşulmama Hərəkatının Gənclər Şəbəkəsi yaradıldı. Bu, gənclərin bu qurumun dəyərlərinin və məqsədlərinə töhfə verməsi üçün yeni imkanlar açdı. Gənclər arasında multikulturalizm, dialoq və əməkdaşlığın gücləndirilməsi istiqamətində tədbirlər keçirildi.

qərarlarına təsir göstərməsi üçün çalışdı. Azərbaycanın formalasdırıldıqı əsaslar qurulmuş göləcək fəaliyyəti üçün güclü zəmin yaratdı. Azərbaycanın sədrlilik müddəti rəsmən başa çatsa da, ölkə əməkdaşlığı davam etdirir və yeni təşəbbüs'lərlə çıxış edir.

Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatının sədrlilik dövri qurumun beynəlxalq nüfuzunu artırmasına, inkişaf etməkdə olan ölkələr arasında liderliyinin möhkəmlənməsinə və dah-

təsirli bir təşkilata çevrilməsinə səbəb oldu.

COP29 çərçivəsində də inkişaf etməkdə olan kiçik ada dövlətlərinin sammitinin keçirilməsi Bakı konfransında böyük rəğbətlə qarşılandı. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışında bu ölkələrlə münasibətlərin daha yüksək səviyyədə olduğunu bildirdi. Onların səsinin qlobal arenada eşidilməsinə hər cür şəraitin yaradılmasının vacibliyini söylədi və belə dövlətlərə bütün maddi və texniki dəstəyin göstərilməsini diqqətliyən qatdırdı. Bu gün elə etmək lazımdır ki, hər min ölkələr özlərini iqlim dəyişmələrindən qoruya bilsinlər. "Azərbaycan kiçik ada dövlətlərinə özünün birmənali dəstəyini nümayiş etdirir. Biz fəlakət qarşısında zərər olan bir sıra ölkələrə qasırğa, zəlzələ və daşqınların təsirini azaltmaq üçün yardım göstərmmişik. Biz həmçinin su təchizatı, qida təhlükəsizliyi və mədəni irsin bərpası layihələrinə dəstək vermişik. Ondan sonra kiçik ada dövləti Azərbaycan universitetlərində təhsil almaq üçün tələbə təqaüdü programını mızdan yararlanıb. Qoşulmama Hərəkatında dördillik sədrliyimiz dövründə biz 80-dən artıq ölkəyə, o cümlədən 20 kiçik ada dövlətinə maliyyə və humanitar yardım göstərmişik.

Bu nailiyetlər Azərbaycanın beynəl-

xalq arenada daha fəal bir tərəfdəş kimi çıxış etməsinə geniş imkanlar yaradı.

Azərbaycan Türk Dövlətləri Təşkilatı

da fəal rol oynayaraq həm qurumun gücləndirilməsinə, həm də türkdilli dövlətlər arasında siyasi, iqtisadi və mədəni əməkdaşlığın genişləndirilməsinə mühüm töhfələr verir. Ölkəmizin bu təşkilatdakı liderliyi həm tarixi bağlara, həm də strateji maraqlarla əsaslanır. Son illər ərzində respublikamız Türk Dövlətləri Təşkilatının beynəlxalq nüfuzunun artırılması və təsir dairəsinin genişləndirilməsi istiqamətində bir sıra mühüm təşəbbüslerle çıxış edib. Təşkilatın 2021-ci ildə Türk Dövlətləri Təşkilati adını alması və onun institusional inkişafında Azərbaycanın təşəbbüsleri müstəsna rol oynayıb. Ölkəmizin tarixi zəfəri təşkilata üzv dövlətlər arasında həmröylik ruhunu daha da gücləndirdi. Azərbaycanın regionda yaratdığı yeni tarixi reallıqlar türk dövlətləri arasında da daha sıx əməkdaşlıq üçün zəmin hazırlamış oldu. Bu möhtəşəm qurumun üzv ölkələri ərazi bütövlüyüümüzə dəstək göstərərək regional təhlükəsizlik məsələlərində vahid mövqə nümayiş etdirdilər.

rol oynayır. Zəngəzur dəhlizinin açılması perspektivi türk dövlətlərini birləşdirən strateji nəqliyyat marşrutu kimi təşkilat çərçivəsində prioritet məsələlərdən biridir. Azərbaycan həmcinin Orta dəhliz təşəbbüsü vəsittəsilə türk dövlətlərini Avropa ilə birləşdirərək beynəlxalq ticarət və tranzit imkanlarını genişləndirir. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti və Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı kimi neheng kommunikasiya infrastrukturunu layihələri başqa ölkələr üçün də qlobal əhəmiyyəti ilə yanaşı, həmcinin Türk Dövlətləri Təkilatının iqtisadi integrasiyasını gücləndirir. Azərbaycan enerji sahəsindəki təcrübə və imkanlarını da qardaş türk dövlətləri ilə paylaşır. TANAP və digər enerji layihələri vəsittəsilə bu dövlətlərin Avropanın enerji bazarına çıxışı təmin olunur.

Azərbaycan orta tarixə malik bu ölkələr

Azərbaycan ortaq tarixə malik bu olkələr arasında iqtisadi-ticari, mədəni əlaqələrin gücləndirilməsi üçün də çox mühüm addımlar atır, türk dünyasının geosiyasi mərkəzi kimli çıxış edərək əməkdaşlıq üçün yeni perspektivlər açır. Ölkəmizin təşkilatda fəal iştirakı türkdilli dövlətlər arasında siyasi, iqtisadi, mədəni və humanitar əlaqələrin gücləndirilməsinə töhfə verir. Bu fealiyyətlər həm Azərbaycanın milli maraqlarına xidmət edir, həm də türk dünyasında integrasiyani dərinləşdirir və təşkilatın qlobal nüfuzunu artırır.

Geostrateji b tamas məkanında

Təmədül mədəniyyət qurulur və təqib olunur. Qəzəb sivilizasiyalar arasında dialoq missiyasını son onilliklərdə uğurla yerinə yetirir. Öl-kəmiz beynəlxalq səviyyədə müxtəlif dialoq platformaları, 2008-ci ildən davam edən "Bakı prosesi" vasitəsilə müxtəlif dinlər və millətlər arasında əməkdaşlıqla töhfə verir. İqtisadiyyatın diversifikasiyası, beynəlxalq əməkdaşlıq və daxili sabitlik məsələləri respublikamızın beynəlxalq nüfuzunu artırın tendensiyaların davam etməsində mühüm rol oynayır. Belə bir fəaliyyət isə milli maraqlarımızın qorunması və ölkəmizin qlobal proseslərdə daha da aktiv iştirak imkanlarını genişləndirir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin məqsədönlü siyaseti sayəsində bu proses bundan sonra da davam edəcəkdir.

İradə ƏLİYEV,
"Azərbaycan"